

تاریخ واقعه کربلا

(از مدینه تا مدینه برگرفته از منابع کهن تاریخی)

www.ketab.ir

عبدالرحمان انصاری شیرازی

و
مصطفی آخوندی

سرشناسه	: انصاری، عبدالرحمن، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ واقعه کربلا (از مدینه تا مدینه برگرفته از منابع کهن تاریخی) / عبدالرحمان انصاری-شیرازی، مصطفی آخوندی
مشخصات نشر	: قم: عصر غیبت: زمینه سازان ظهور امام عصر(عج): یاد اندیشه، ۱۳۹۰،
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص.
شابک	: 978-600-5603-18-7
پادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۲ - ۶۱ ق - سرگذشتنامه
موضوع	: واقعه کربلا، ۶۱ ق.
شناسه افزوده	: آخوندی، مصطفی، ۱۳۳۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ن ۲ / الف / ۵ / ۵ / B۲۱
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۵۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۲۵۳۳۲
تاریخ درخواست	: ۱۳۹۰/۰۵/۲۳
تاریخ پاسخگویی	: ۱۳۹۰/۰۶/۰۱
کد بکری	: 2443925

قم: خ ارم، پاساژ قلم، طبقه آخر، پلاک ۱۷۶، تلفن: ۷۷۴۴۲۴۵
همراه: ۰۹۱۹۳۵۰۴۱۷۶ - ۰۹۱۳۷۴۷۹۳۳۲

شناسنامه کتاب

نام کتاب تاریخ واقعه کربلا
مؤلف عبد الرحمان انصاری / مصطفی آخوندی
ناشر عصر غیبت
نوبت و سال انتشار اول / ۱۳۹۰
تیراژ ۳۰۰۰
چاپ گنج معرفت
ناظر چاپ مرتضی رضوی
صفحه آرائی اخوان / ۷۸۳۰۵۹۵
قیمت ۵۲۰۰ تومان

ناشران همکار: زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)، عصر جوان و صالحان

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۸	ویژگی های کتاب
۲۱	بخش اول : وقایع مدینه تا کربلا
۲۳	فصل اول : از مدینه تا مکه
۲۳	عصر معاویه، عصر چالش با اسلام ناب
۲۴	اعلان آمادگی کوفیان پس از شهادت امام حسن (ع)
۲۵	پاسخ امام حسین (ع) به مردم کوفه
۲۶	گزارش موقعیت امام حسین (ع) به معاویه و واکنش معاویه
۲۷	پاسخ کوبنده امام حسین (ع) به معاویه
۳۰	سیاست های راهبردی معاویه
۳۲	چالش معاویه در تعامل با امام حسین (ع)
۳۳	معاویه و ارباب مخالفان
۳۴	سخنرانی امام حسین (ع) در سرزمین منا
۳۵	هشدار معاویه به یزید قبل از مرگ
۳۶	مرگ معاویه و به خلافت رسیدن یزید
۳۷	مشاوره ولید با مروان
۳۹	سرنوشت ولید

۴۰ امام حسین (ع) و تدارک سفر
۴۱ امام حسین (ع) و خواص مصلحت‌اندیش
۴۳ ملاقات با ام‌سلمه
۴۴ وصیت‌نامه امام حسین (ع)
۴۵ حرکت کاروان حسینی از مدینه
۴۶ ملاقات عبدالله مطیع با امام (ع) در راه مکه
۴۷ فصل دوم: امام حسین (ع) در مکه
۴۷ ورود کاروان حسینی به مکه
۴۸ نامه امام به مردم بصره
۵۲ آگاهی مردم کوفه از قیام امام حسین (ع) و ارسال نامه
۵۳ محتوای نامه‌ها
۵۴ پاسخ امام حسین (ع) به کوفیان
۵۶ پیشنهاد سرشناسان و خواص مکه
۵۷ پیشنهاد عبدالله بن عباس
۵۷ پیشنهاد محمد بن حنفیه
۵۹ موضع عبدالله بن عمر
۵۹ نصایح دو پهلوی عبدالله بن زبیر
۶۱ پیشنهاد عمر بن عبدالرحمن مخزومی
۶۲ طرح ترور امام (ع) در مکه
۶۲ مسلم بن عقیل در کوفه
۶۳ نامه مسلم به امام حسین (ع)
۶۳ واکنش حاکم کوفه
۶۴ عزل حاکم کوفه
۶۵ حرکت عبیدالله بن زیاد به سوی کوفه
۶۶

۶۷	ارعاب و تهدید
۶۸	انتقال مسلم از خانه مختار به خانه هانی
۶۸	عدم اقدام مسلم به ترور ابن زیاد
۷۰	در جستجوی مسلم بن عقیل
۷۱	دستگیری هانی
۷۴	قیام مسلم بن عقیل
۷۵	بازرسی خانه به خاکه برای دستگیری مسلم
۷۷	وصایای مسلم
۷۸	شهادت برخی از یاران مسلم در روز قیام
۷۸	موقعیت مختار
۸۰	حرکت امام حسین از مکه
۸۱	فصل سوم: از مکه تا کربلا
۸۱	منازل بین راه مکه تا کربلا
۸۲	تعقیب کاروان حسینی در منزل ابطح
۸۵	ملاقات فرزندق با امام در منزل صفاح
۸۶	ملاقات بشر بن غالب با امام... در ذاتِ عِزْق
۸۷	سفیران امام حسین (ع)
۹۱	ملاقات با عبدالله بن مطیع
۹۱	خُزَیْمِیَه
۹۲	ملاقات با زهیر بن قین در منزل زُرُود
۹۳	آگاهی از شهادت مسلم بن عقیل و هانی در ثَعْلَبِیَه
۹۶	پیک محمد بن اشعث به امام حسین (ع) در منزل زَبَّالَه
۹۷	تصفیه همراهان و پراکنده شدن اعراب از اطراف امام
۹۸	امام حسین در منزل بطن عَقَبَه
۱۰۰	لشکر حَرّ در سر راه کاروان حسینی

- ۱۰۵ خطبه معروف امام حسین در منزل بیضه
- ۱۰۷ پیوستن مردان کوفی به امام در منزل عَدِیْب الهجانات
- ۱۰۸ پیشنهاد طرمّاح به امام حسین (ع)
- ۱۱۰ یاری خواستن از عبیدالله بن حرّ جعفری در قصر بنی مقاتل
- ۱۱۳ ملاقات با عمرو بن قیس
- ۱۱۴ پیک ابن زیاد در نینوا
- ۱۱۵ سرزمین کربلا
- ۱۱۷ بخش دوم: وقایع کربلا و عاشورا
- ۱۱۹ فصل اول: امام حسین (ع) در کربلا
- ۱۱۹ حوادث قبل از عاشورا
- ۱۱۹ نامه ابن زیاد به امام حسین (ع)
- ۱۲۰ اعزام لشکر عمر سعد به کربلا
- ۱۲۵ ابن زیاد در اردوگاه نخيله
- ۱۲۶ تصمیم بر ترور ابن زیاد
- ۱۲۶ تعداد نیروهای عمر بن سعد
- ۱۲۷ کربلا در محاصره کوفیان
- ۱۲۸ حبیب بن مظاهر و دعوت بنی اسد برای یاری امام (ع)
- ۱۳۰ بستن آب به روی اردوگاه امام (ع)
- ۱۳۰ آوردن آب توسط عباس (ع) و یاران امام (ع)
- ۱۳۱ ملاقات امام حسین (ع) و عمر سعد
- ۱۳۳ طغیان شمر بن ذی الجوشن
- ۱۳۴ روز نهم محرّم (تاسوعا) و قصه امان نامه
- ۱۳۶ کوبیدن بر طبل جنگ
- ۱۳۸ مهلت خواستن شب عاشورا
- ۱۳۹ تحکیم مواضع و استحکامات

۱۴۰	خطبه شب عاشورا.....
۱۴۱	پاسخ یاران امام(ع).....
۱۴۱	اذن به فرزندان عقیل.....
۱۴۲	سخن حضرت قاسم(ع).....
۱۴۲	عدم احساس درد شمشیر.....
۱۴۳	اجازه رفتن به محمد بن بشر حضرمی.....
۱۴۳	اشعار امام حسین(ع) در شب عاشورا.....
۱۴۵	راز و نیاز امام و یاران او.....
۱۴۶	بررسی وضعیت دشمن توسط امام(ع) در نیمه‌های شب.....
۱۴۷	اعلان وفاداری مجدد اصحاب.....
۱۴۸	خواب امام در سحرگاه عاشورا.....
۱۴۹	فصل دوم: حوادث روز عاشورا
۱۱۴۹	روز عاشورا.....
۱۴۹	نماز عشق در سحرگاه عاشورا.....
۱۵۰	سازماندهی و آرایش نیروها.....
۱۵۰	لشکریان عمر سعد.....
۱۵۱	حرکت سپاه عمر سعد به سوی اردوگاه امام(ع).....
۱۵۲	سخنان بریر بالشکر عمر سعد.....
۱۵۳	خطبه نخست امام حسین(ع).....
۱۵۷	خطبه دوم امام حسین(ع).....
۱۶۰	هلاکت محمد بن اشعث در اثر نفرین امام(ع).....
۱۶۱	هلاکت ابن حوزة.....
۱۶۲	هلاکت ابن حصین.....
۱۶۲	قبل از آغاز جنگ.....
۱۶۳	آغاز نبرد.....

- ۱۶۴ پیوستن حرّ ریاحی به امام (ع) و شهادت او
- ۱۶۶ نبرد تن به تن و شهادت یاران امام (ع)
- ۱۶۶ شهادت عبدالله بن عمیر
- ۱۶۸ بریر بن خضیر
- ۱۶۹ غلام ترکی
- ۱۶۹ شهادت فرزند شهید
- ۱۷۰ شهادت عمرو بن قرظہ
- ۱۷۱ شهادت عمرو بن خالد صیداوی
- ۱۷۱ مسلم بن عوسجہ
- ۱۷۲ حمله به خیمه‌ها و دفاع اصحاب
- ۱۷۳ نماز ظهر عاشورا
- ۱۷۵ سعید بن عبدالله حنفی، شهید نماز
- ۱۷۶ شهادت برادران غفاری
- ۱۷۶ شهادت نافع بن هلال
- ۱۷۷ زهیر بن قین بجلی
- ۱۷۸ شهادت شوذب بن عبدالله
- ۱۷۹ شهادت عابس بن ابی شیب
- ۱۸۰ شهادت یزید بن زیاد
- ۱۸۰ شهادت جون، غلام ابوذر غفاری
- ۱۸۱ شهادت حنظله بن اسعد شامی
- ۱۸۲ شهادت سوید بن عمر بن ابی مطاع
- ۱۸۲ شهادت وهب بن جناح کلبی
- ۱۸۳ نجات ضحاک بن عبدالله مشرقی از معرکه
- ۱۸۴ مقاومت یاران امام (ع)
- ۱۸۵ ۱- علی اکبر نخستین شهید از بنی هاشم

۱۸۸ خاندان عقیل بن ابیطالب (ع)
۱۹۰ شهادت فرزندان عبدالله بن جعفر
۱۹۰ شهادت فرزندان امام حسن مجتبی (ع)
۱۹۰ ۱- قاسم بن حسن (ع)
۱۹۲ ۲- عبدالله بن حسن (ع)
۱۹۳ ۳- ابوبکر بن حسن (ع)
۱۹۳ ۴- مجروح شدن حسن بن حسن معروف به حسن مثنی
۱۹۴ فرزندان امیر مؤمنان علی (ع)
۱۹۴ ابوالفضل العباس، آخرین شهید
۱۹۸ کیفر قاتل عباس در دنیا
۱۹۸ شهادت فرزند شیرخوار (علی اصغر)
۱۹۹ حرکت امام سجاد (ع) برای یاری امام (ع)
۱۹۹ طلب یاری امام حسین (ع)
۲۰۰ وداع امام و درخواست لباس کهنه
۲۰۴ امام (ع) در گودال قتلگاه
۲۰۶ تعداد شهیدان بنی هاشم
۲۰۶ تعداد شهداء یاران امام حسین (ع)
۲۰۷ فصل سوم: حوادث پس از شهادت امام (ع) در کربلا
۲۰۷ شیون فرشتگان
۲۰۷ بازگشت ذوالجناح به خیمه‌ها
۲۰۸ تیره شدن زمین و آسمان
۲۰۸ تاریخ شهادت
۲۱۰ غارت لباس و... امام (ع)
۲۱۰ غارت خیمه‌ها
۲۱۱ یورش شمر به خیمه امام سجاد (ع)

۲۱۲	اوج جنایت عمر سعد
۲۱۳	فرستادن سر مقدس امام (ع) به کوفه
۲۱۴	سرهای شهداء کربلا
۲۱۴	دفن کشته‌های دشمن
۲۱۵	امام سجاده (ع) و امام باقر (ع) در کربلا
۲۱۵	حرکت اسیران از کربلا
۲۱۶	اسیران در قتلگاه
۲۱۸	امام سجاده (ع) در قتلگاه
۲۱۹	دفن اجساد شهیدان
۲۲۰	محل دفن سر مقدس امام حسین (ع)
۲۲۳	بخش سوم: از کربلا تا مدینه
۲۲۵	فصل اول: در کوفه
۲۲۵	ورود اسیران به کوفه
۲۲۵	خطبه آتشین حضرت زینب (س)
۲۲۸	خطبه فاطمه صغری
۲۳۱	خطبه امام سجاده (ع) در کوفه
۲۳۴	مجلس عبیدالله بن زیاد
۲۳۷	سخنرانی ابن زیاد در مسجد کوفه و اعتراض ابن عقیف
۲۳۹	گرداندن سر امام حسین در کوفه
۲۳۹	زندانی اسیران و انتشار خبر واقعه کربلا
۲۴۳	فصل دوم: در شام
۲۴۳	اعزام اهل بیت به شام
۲۴۳	نامه یزید به ابن زیاد
۲۴۴	اعزام اهل بیت به شام
۲۴۴	منازل بین کوفه تا شام

- اسلام آوردن راهب به هنگام ملاقات با سر امام (ع) ۲۴۴
- شهادت محسن بن حسین (ع) ۲۴۶
- درخواست زینب کبری از شمر ۲۴۶
- گفتگوی امام سجاد (ع) با پیر مرد شامی ۲۴۷
- روایت سهل بن سعد، صحابی پیامبر (ص) ۲۴۹
- ورود سر مقدس امام حسین (ع) به کاخ یزید ۲۴۹
- سخن یحیی بن حکم ۲۵۱
- پنهان شدن یکی از بزرگان به هنگام دیدن سر امام (ع) ۲۵۱
- ورود اهل بیت به مجلس یزید ۲۵۲
- یزید و توجیه جنایت سنگین ۲۵۲
- خواستنه مرد شامی از یزید ۲۵۵
- زدن چوب به لبان مقدس حسین و اعتراض ابو برزه ۲۵۶
- خطبه زینب کبری (س) در مجلس یزید ۲۵۹
- اعتراض سفیر روم به یزید ۲۶۲
- اعتراض همسر یزید و عزاداری بر حسین (ع) ۲۶۴
- اسکان دادن اهل بیت (ع) ۲۶۴
- خطبه امام سجاد (ع) در مسجد شام ۲۶۴
- اعتراض عالم یهودی به یزید ۲۶۹
- گفتگوی امام سجاد (ع) با منهل ۲۷۰
- اظهار پشیمانی یزید! ۲۷۰
- خواستنه های امام سجاد (ع) ۲۷۱
- فصل سوم: اعزام اهل بیت (ع) به مدینه ۲۷۳
- حرکت از شام ۲۷۳
- زیارت شهیدان کربلا ۲۷۴
- رسیدن کاروان به مدینه ۲۷۵

۲۷۹ عذرخواهی صوحان بن صعصعه

۲۷۹ ورود کاروان حسینی به مدینه

۲۸۲ نامه شدید اللحن عبدالله عباس به یزید

۲۸۴ عبدالله بن جعفر

۲۸۵ ربیع بن خیثم

۲۸۵ گریه چهل ساله امام سجاد(ع)

۲۸۷ کتاب نامه

مقدمه

حادثه کربلا نقطه عطفی بر نهضت پیامبران بزرگ الهی از آدم تا خاتم است؛ که در پی رسالتی سترگ به وقوع پیوست. و امام حسین علیه السلام به عنوان وارث پیامبران الهی، مصباح هدایت و کشتی نجات خوانده شد. این واقعه که پنجاه سال بعد از درگذشت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم رخ داد، در حقیقت دارای دو روی بود: یک سوی آن در اوج قداست و کرامت و آزاد مردی، و روی دیگر آن اوج جنایت و پستی و بداندیشی. هر چند آغاز وقوع حادثه به جهت اختناق و حکومت پلیسی، کسی جرات ثبت مکتوب آن نهضت بزرگ را نداشت یا در اندیشه آن نبود، لیکن حاکمان بنی امیه نیز قادر نبودند جلوی موج آن حادثه بزرگ را بگیرند. چون واقعه کربلا زبان به زبان و سینه به سینه تکرار شد. در مجالس و خانه‌ها نفوذ کرده، دل‌های خفته را بیدار می‌کرد. به گونه‌ای که شعاع آن از عراق و شام و... فراتر رفته و سراسر سرزمین‌های اسلامی را در بر گرفت و افراد مختلفی اقدام به تدوین حوادث این واقعه کردند.

اگرچه هدف ما شناسائی و بررسی منابع حادثه عاشورا نیست. اما به دلیل اهمیت شناخت نخستین کسانی که به ثبت و نگارش واقعه کربلا پرداختند و آن را برای دیگران گزارش کردند و نوشته‌هایشان منبع مورخان بعدی از جمله این کتاب شده به صورت بسیار کوتاه به تعدادی از آنان اشاره می‌شود.

۱. اصبع بن نباته؛ از برخی اسناد به دست می‌آید که وی نخستین کسی است که اقدام

به ثبت مقتل الحسین علیه السلام کرده^۱ که ابی الجارود آن را از اصبع، نقل می‌کند.^۲

۱. عبرات المصطفین فی مقتل الحسین، محمد باقر محمودی، ج ۱ ص ۶

۲. شیخ طوسی، الفهرست، ص ۶۳-۶۲ محمد تقی تستری، قاموس الرجال، ج ۲، ص ۱۶۲-۱۶۳

۲. جابر بن یزید جعفی؛ از شاگردان امام باقر علیه السلام^۱، دومین فردی است که کتابی به نام «مقتل الحسین» نوشته است.^۲

۳. ابومخنف؛ لوط بن یحیی از دی کوفی، وی اخبار کربلا را بصورت مفصل به عنوان «مقتل الحسین» تدوین کرد. این کتاب که ماخذ بسیاری از مورخان است^۳ از میان رفته و آنچه امروزه به عنوان «مقتل ابی مخنف» به دست ما رسیده همان مطالبی است که طبری در تاریخ خود از طریق هشام بن محمد کلبی آورده است، البته محتمل است که مطالب را تلخیص یا ناقص نقل کرده یا برخی را نیاورده باشد.^۴ آقای یوسفی غروی مطالب ابی مخنف در رابطه با واقعه کربلا را در کتابی به نام «وقعة الطف» گردآورده است.

۴. هشام بن محمد بن محمد بن صائب کلبی، از مورخان بزرگ قرن دوم،^۵ هشام کتابی درباره واقعه کربلا نوشته و آنچه از اسنادش ابی مخنف شنیده، همچنین مطالبی که از استاد دیگرش «عوانه بن حکم» فرا گرفته، در آن گردآوری کرده است.^۶ شیخ مفید، در ارشاد بیشتر مطالب مربوط به کربلا را از هشام نقل کرده است.^۷

۵. احمد بن جابر بن داود بلاذری، او یکی از برجسته‌ترین مورخان قرن سوم است، و از عالمانی چون محمد سعد واقدی، عباس بن هشام کلبی، علی بن محمد مدائنی و... دانش آموخت.^۸ وی در کتاب «جمل من انساب الاشراف» خود، مطالب فراوانی درباره واقعه کربلا آورده که در مواردی اخبار وی با دیگر مورخان تفاوت دارد و این نشانگر آن

۱. سید حسین مدرس طباطبائی، میراث مکتوب شیعه از سه قرن نخستین هجری، ترجمه، سید علی قرائی و رسول جعفریان، ص ۱۲۵، کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران، ۱۳۸۳، قم

۲. رجال نجاشی، ج ۱ ص ۳۱۵، شماره ۳۳۰

۳. وقعة الطف، ص ۷

۴. رسول جعفریان تاریخ سیاسی اسلام، سیره رسول خدا صلی الله علیه و آله ص ۸۶، دفتر نشر الهادی، قم ۱۳۷۸، چاپ دوم

۵. هشام بن محمد کلبی، الاصلنام، ترجمه سید محمدرضا جلالی نائینی، چاپ دوم، نشر نو، ۱۳۶۴ شمسی، ص ۳۱

۶. وقعة الطف، ص ۸.

۷. همان، ص ۱۰.

۸. مقدمه جمل من انساب الاشراف، ج ۱

است که از منابع متنوعی بهره برده است.^۱

۶. ابو جعفر محمد بن جریر طبری، وی از عالمان قرن چهارم است. کتاب «تاریخ الرسل و الملوک» (مشهور به تاریخ طبری)، شهرت بسزائی برای وی به وجود آورده و مورد توجه اهل سنت قرار گرفته است، و مرجع کتابهای تاریخی دیگر چون «کامل ابن اثیر» می باشد. خاورشناس امریکائی «فرانتس روز نتال» درباره وی می نویسد: «وفاداری وی نسبت به متن روایت شده، برای او (طبری) اصلی تخلف ناپذیر به شمار می آمد.»^۲ طبری، واقعه کربلا را بصورت نسبتاً مفصلی بحث کرده و بیشتر وقایع را با ذکر سند از ابومخنف نقل می کند. و این نشان دهنده آن است که مقتل ابو مخنف در اختیارش بوده است.^۳

۷. خوارزمی، ضیاءالدین الموبد الموفق بن احمد بن محمد مکی خطیب خوارزمی، او در کتاب «مقتل الحسین» خود درباره واقعه کربلا، مطالب مفصلی آورده است، او نیز روایات مربوط به کربلا را از «ابن اعثم» نقل می کند، احتمالاً نسخه کامل تری از فتوح ابن اعثم، در اختیار داشته، که امروزه آن نسخه در دسترس نمی باشد.^۴

در این نوشته افزون بر منابعی که ذکر شد، از منابع دیگری نیز استفاده شده که در متن کتاب آمده است. می توان منابع مورد استفاده را به دو دسته تقسیم کرد. الف: منابعی که با اعتماد می توان به بررسی رویداد واقعه کربلا پرداخت و آنها را جزء منابع دست اول به حساب آورد. و این منابع مربوط به قرنهای دوم تا چهارم است. مانند: مقتل ابو مخنف، مقتل ابن سعد، الاخبار الطوال دینوری، جمل من انساب الاشراف بلاذری، الفتوح ابن اعثم کوفی. آنچه طبری، شیخ مفید و... آورده اند نوعاً بر گرفته از ابو مخنف

۱. رسول جعفریان، ک تاملی در نهضت عاشورا، ص ۲۴.

۲. فرانتس روزنتال، تاریخ نگاری در اسلام، ترجمه دکتر اسدالله آزاد، ج ۱، ص ۱۵۷.

۳. حکایة المختار فی اخذ الثار، ص ۲، ۱۰، ۲۲.

۴. تاملی در نهضت عاشورا، ص ۳۲-۳۱.

است البته منابع کهن دیگری وجود داشته که از میان رفته و خبری از آنها در دست نیست. ب: سایر منابع، که مطالب آنها نوعاً بر گرفته از منابع اصلی است.

امام حسین (ع) مصباح هدایت و سفینه نجات است. و کربلایش به اقیانوس بیکرانی می ماند که هر چه بیشتر در آن غور می کنی، به عظمتش بیشتر پی میبری و از توصیفش وامی مانی. از این رو علی رغم هزاران نوشته در این موضوع، هنوز هزاران نکته ناشناخته و کشف نشده باقی مانده است.

با استقرایی که برخی پژوهشگردهای تحقیقاتی پیرامون نوشته ها در مورد کربلا داشته اند، (کتاب و مقاله وبه زبان های گوناگون) بالغ بر پنج هزار می شود. که در این میان کتابی که به صورت تاریخی و گزارشی وقایع کربلا را از آغاز تا پایان بدون تحلیل محتوا و از منابع دست اول به تصویر کشیده باشد، کمتر به چشم می خورد. کتابی که به مانند یک گزارشگر، واقعه کربلا را گزارش کند و خواننده را با اصل واقعه آشنا گرداند. کتاب ها نوعاً به صورت موضوعی یا تحلیلی نگارش یافته اند، و از یک یا چند زاویه به توصیف و تحلیل واقعه کربلا پرداخته اند. و یا پیرامون شخصیت امام حسین (ع) و یاران او سخن گفته اند. از این رو جای خالی کتابی که نگاه همه جانبه و گزارشی گونه به واقعه کربلا داشته باشد، احساس می شد. و کتاب حاضر با این نگاه و احساس این خلأ، تدوین یافت.

ویژگی های کتاب

کتابی که در پیش رو دارید، دارای ویژگی هایی است که اهم آنها عبارت است از:

۱. مطالب کتاب به صورت گزارشی (گزارش لحظه نگاری) تنظیم شده است. گزارشی از

آغاز نهضت در مدینه تا بازگشت کاروان حسینی به مدینه.

۲. در این کتاب تجزیه و تحلیل وقایع به چشم نمی خورد. تا اصل واقعه گم نشود، و

۳. منابعی که مورد استفاده قرار گرفته، منابعی کهن و معتبر و بیشتر آنها تا قبل از قرن نهم است. و سعی شده از استفاده منابع دست چندم پرهیز شود.

۴. کوشیده شده تمام وقایع و حوادث کربلا از مدینه تا مدینه ذکر شود و خواننده با کل حادثه آشنا گردد. لذا جهت حفظ این حلقه که شاید در منابع کهن نیامده، از منابع بعدی بهره گرفته شده است، گرچه کتابهای زیادی درباره حادثه کربلا نوشته شده اما به سبک گزارشی و با استفاده از منابع کهن، ظاهراً نگارش نیافته است.

در پایان لازم می‌دانیم از راهنمایی‌های استاد بزرگوار جناب حجة الاسلام و المسلمین یوسفی غروی دامت برکاته که با سعه صدر و تواضع زاید الوصف ما را در نگارش این کتاب راهنما بودند، تشکر و سپاسگذاری نمائیم.

مؤلفان